

בי"ס לנהגות גדול ומשוכלל. הוראה עיונית ומעשית לכל סוגי כלי הרכב ע"י מורים מוסמכים. טכנועים, אופנועים, מכוניות, אוטובוסים.

בית-ספר לנהגות "אילן"

תל-אביב רח' המלך-גורג' 64

רימסור, קפריסין

גם בה חי ישראלי בניכר, והוא מנוי על "העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי. המספק לישראלי בניכר, דו"ח מלא ונאמן על המתרחש במולדת. מדי שבוע.

עכשיו גם בחיפה

שיטה חדשה

- * למניעת נשירת שערות
- * להצמחת שער חדש

באחריות גמורה. במקרה של אי הצלחה — יחזור הכסף

"רובינ'ס קוסמטיקום"

בהנהלת מר א. רובין ביוקוסמטיקאי מדופלם

תל-אביב, רח' כינסקר 2 טל. 22128

חיפה, רח הרצל 1

רדיו

תכניות

עולם הדממה

מה הוא חלום חייו של חרש-אילם? כל אדם בריא ישיב ודאי על שאלה זו: לדבר ולשמוע. אולם מתוך כתרסר תלמידים ב"בית הספר לחרשים ואילמים, שהשיבו ה' שבוע על השאלה בתכניתם המצוינת של פיטר פריי ויוסף טרגין קול אחד ואחד, לא שאף אף אחד לשמוע או לדבר יותר מכל. "אני מבקש יורד גשם", אמר ילד אחד, במיטתו הקול הבלתי-מאומנים שלו, שאת צליליהם לא יכול היה לשמוע. "אני מבקשת שיצמחו פרחים ויתנו אור טוב", החזיקה אחריו ילדה, שלמדה להגות את המלים מבלי ששמעה אותם בחייה. רוב הילדים רצו לנסוע לרחבי העולם. אולם שלושה מהם היו תכליתיים מאוד: "אני רוצה לקבל את הפרס הראשון במפעל הפיס", "אני רוצה זהב", "גם אני רוצה זהב" — הודיעו הם. מורתם הגדומה הזכירה להם: "אתם זוכרים שסי' פרתי לכם איך ששלמה המלך ביקש חכמה? אבל אף אחד מהילדים לא רצה דבר כזה. גם מבלי לשמוע דבר ידעו שאין שימוש במצרך זה בעולם של היום.

רעש על הראש. במסגרת הסיור הי קולני בעולם הדממה ביקרו המראיינים גם בבית-משפחה של זוג חרש-אילם, שילדיהם מדברים ושומעים. סיפר הילד על אביו הי חרש-אילם: "הוא נוהג לשיר לפעמים. את המלים הוא יודע וגם הקצב הוא נכון, אבל המנגינה נשמעת מוזר מאוד." סיפר האב עצמו: "כרגיל רעש לא מפריע לי, מלבד אם אני מקבל אותו על הראש."

את הפרט המעניין ביותר בתכנית סיפרה מוכירת בית ה'קלר, בית החרש-איל' מים: "למרות מומם המיוחד, דוקא החרשים-האילמים הם האנשים שיש להם שפה ביני לאומית. לא מומן נפגשו בבית ה'קלר מספר עולים מכל מיני ארצות. תוך דקות מספר קשרו שיחה ביניהם ללא כל קשי שפה." הם דיברו בשפת התנועות, שהיא שחה בכל השפות.

הגיל והצביעות

אחת התכניות המרתקות ביותר בקול ישראל היא תכניתם של חנה בן-ארי ושמאל רוזן, שאלות גדולות לילדים קטנים. יותר משהיא משעשעת בשל תשובותיהם המפתיעות של ילדים, שטרם הגיעו לגיל 10, היא מציגה את דמות הדור החדש. כך, למשל, מסוגלת שאלה תמימה כמו: "מה תעשה אם אמא תקרא לך לחזור הבית?" לגרור תשובות המוכיחות עד כמה ממריים הילדים ללכת בעקבות המבוגרים. "הייתי אומר עוד רגע, עוד רגע, וגשאר עד סוף המשחק", השיב ילד אחד. "אני אומר בהקדם האפשרי, ואחזור רק כשלא תהיה לי דרך אחרת", הסביר השני.

תשובות מפורטות יותר היו על השא' לה: "מה היית עושה אילו מצאת אוצר?" הסביר ילד בן 6: "הייתי קונה לי מלטשת יהלומים, וקונה אקדח לשמור, שלא ישרדו ממני יהלומים." ילד אחר ענה: "הייתי קר' גה שלוש מכוניות רולס-רויס, שלושה הלי' קופטרים ושלוש אניות, לי, לאבא ולאמא." רק הילדות היו הגונות: "הייתי מחזירה אותו למטרה", השיבה אחת. "הייתי נר' גנת אותו לקרן המגן", אמרה השנייה. את ההוכחה לכך שכלל שהגיל גדל, גדלה גם הצביעות, סיפקו התשובות לשאלה: "מה הדבר הראשון שהיית עושה אילו היית מגיע אל הירח?" בין תשובותיהם המסובכות של הילדים הגדולים יותר היתה נפלאה תשובתו של הקטן במשתתפים: "הייתי מחפש אוכל."

תדריך

המשדרים המפורטים מטה עשויים להיות בעלי ענין. שינויים אפשריים.

- **בעולמות חדשים** (קול ישראל, יום ד', 20.25) עיבוד סיפור המדע הדמיוני של אלדוס האקסלי עולם חדש ונועז. העורך — יעקב בן-הרצל.
- **תיבת נוח** (קול-ישראל, יום ה', 20.05) המפלט היחיד במבול של שי'עמום.
- **יזקום תחביבים** (קול-ישראל, יום ו', 18.15) מרים תמיר מציגה אנשים, הי' מנסים להסביר למה הם משוגעים למשהו.
- **חבר במפעל** (קול-ישראל, שבת, 21.30) בית הבובות של אוגוסט סטרינד' יאן אנדרסן, גותן הזדמנות האזנה לקולה המלטף של אמא חנה מרון.
- **המסך עולה** (קול-ישראל, יום ב', 21.30) בית הבובות של אוגוסט סטרינד' ברג, בזימו של מיכאל איהר.

מהנכת נגינה וחינוכות לבנות, לא לבנים

ספרים

מקור

ילדי הדיכו

ילדות עשוקה (סובה נגינה, הוצאת עם עובד, 192 עמודים) הוא לכאורה סיפור על פעולתו של מועדון באתר הפרברים. למעשה הוא סיפור של כל אותם הילדים שילדותם נגזלה מהם, אם בגלל תנאי-חיים לקויים, ואם מהמת קשיחותם של הוריהם.

סובה נגינה — אשה נמוכת-קומה, זריזת-תנועה, מאפירה בצדעיה ובעלת עיניים הי' שופעות חום, חיה את הסיפור בכל דף מי' דפיו של הספר שנכתב, וממשיכה לחיות אותו גם אחרי שכתבתו נסתיימה והמועדון עבר לידיים אחרות. אל המועדון הגיעה בתחילת מלחמת-העולם השנייה, לאחר ש' נדה בארץ מעבודה חלוצית אחת לשנייה, החל בעבודה בכבישים וכלה בעבודה חק' לאית. זמן רב לפני שהת-אוריות על חינוך חופשי הפכו נחלת הכלל ונר לרגלי המתג' כיום בבתי-הספר, נוכחה הסופרת-המתנכת לדעתה, כי רק על ידי מתן חופש גמור ל' יצריו ולנטייתו של הילד אפשר להפוך אותו ליצור חברתי.

"זה לא אברהם!" הדבר לא היה פשוט, מספרת הסופרת-המתנכת. המשחקים יכולים לענין אמנם את הילד, אך לא לזמן רב. למחנכים היתה ההרגשה כי הם נמצאים על מישור אחד, הילדים על שני.

הפתרון נמצא בדרך לא מקובלת — עבודה בחימר אשר "נוסף להנאה המוח' לשת שהיא גורמת לילדים, יש לה עוד מטרה אחת, והיא העיקרית — לאפשר לילד ביטוי חופשי של עולמו הפנימי."

"אין זה אברהם", סברה מורתו של אחד הילדים, שבא לראות את מלאכת-הידי של הילדים והוצג לפניו כה, מעשה ידיו של אחד מתלמידיו. "לא יתכן! הרי הוא דבילי לכל הדעות! כלום ילדים כאלה מסוגלים ליצור?" ומסכתם הסופרת: "כמה חוטאים רופאי-הנפש, בחרצם משפט שכזה על ילד יוצר!"

ההורים החל בונה. היו ילדים שהי' עבודה בחימר או כל עבודת משחק אחרת לא דיברה ללבם. משה היה נער אנטי-חי' רתי. הוא לא השתתף במשחקים ולא הת' חבר עם הילדים. המועדון היה שגור עליו. "זה כשביל בנות ולא כשביל בנים", אמר. סובה היתה חסרת ישע כלפיו, עד שבמק' רה נתברר לה כי הנער חובב עבודות נגרות. היא הטילה עליו להיות האחראי לפינת הנגרות, ביקשה ממנו שיארגן את העבודה בפניו זו. וראה זה פלא — משה שכח את מגרש המשחקים, רשם בפנקסו את כל ההזמנות שקיבל לעבודה, הפך יצור חברתי וחביב.

"לכל ילד ישנה דרכו שלו אל שמחת החיים ואל היצירה, אל חיים חברתיים תקי' ניס. תפקיד המתנך הוא למצוא דרך אישית זו. והבעיה איננה בעיתם של ילדי שכונות העוני בלבד, אומרת נגינה-סטרונגו.